

Sygn.akt II AKzw 2402/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący : SSA Nadzieja Surowiec

Protokolant : Anna Tkaczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku – Beaty Kwiećkowskiej – upoważnionej do udziału w sprawie przez prokuratora Apelacyjnego w Białymstoku

po rozpoznaniu w sprawie **E. M. s. J.**

zażalenia wniesionego przez Komisję Psychiatryczną ds. Środków Zabezpieczających przy Ministrze Zdrowia

na postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 26 listopada 2012 r. sygn.akt II K 111/11

w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o wypłatę wynagrodzenia za sporządzenie opinii

na podstawie art.437§1kpk

p o s t a n a w i a

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie nie uwzględnił wniosku (...) Ośrodka (...) w G. o wypłatę wynagrodzenia za sporządzenie opinii.

Zażalenie na to postanowienie złożyła Komisja Psychiatryczna ds. Środków Zabezpieczających przy Ministrze Zdrowia.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podał, że wystawiony rachunek odnosi się do czynności wykazanych w Załączniku Nr 2 do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18.12.1971r. w pozycji IV- inne czynności, tzn. chodzi tu o wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy. Z kolei działalność komisji określona jest w Kodeksie Karnym Wykonawczym w art. 201§2, jako wydawanie opinii na rzecz sądów w ramach orzekania środków zabezpieczających. W ocenie skarżącego opinie wydawane przez Komisję spełniają kryteria opinii określone w art. 193§1 i 2 kpk i za ich sporządzenie przysługuje wynagrodzenie. Podniósł ponadto, że Sąd powinien wydać postanowienie o zasięgnięciu opinii w sprawie realizacji środka zabezpieczającego orzeczonego wobec E. M., a wadliwy tryb nie pozbawia opiniującego prawa do wynagrodzenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Okręgowy orzekając w przedmiocie dalszego stosowania wobec E. M. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym oparł się na aktualnej opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 12 października 2012r., w której biegli psychiatrzy, w wyniku obserwacji internowanego

i przeprowadzonych badań stwierdzili, że nadal wymaga on stosowania środka zabezpieczającego, tj. pobytu i leczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, jednakże dalsze jego leczenie może być bezpiecznie prowadzone w zakładzie psychiatrycznym dysponującym wzmocnionym zabezpieczeniem. Biegli wniesli do Sądu o przeniesienie internowanego z zakładu o maksymalnym zabezpieczeniu, gdzie aktualnie przebywa do takiego zakładu.

Wobec powyższego Kierownik Sekcji Wykonawczej II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Olsztynie zarządzeniem z dnia 18.10.2012r. na podstawie § 13 ust. 2 i 3 w zw. z §12 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. z 2004r. Nr 179, poz. 1854)[dalej zwane Rozporządzenie], zwrócił się do Komisji Psychiatrycznej do spraw Środków Zabezpieczających przy Ministrze Zdrowia o wskazanie propozycji miejsca dalszego wykonywania środka zabezpieczającego wobec podejrzanego E. M..

Zgodnie z treścią art. 201 § 2 k.k.w. wykonując orzeczenie o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym lub w zakładzie leczenia odwykowego, sąd, po zasięgnięciu opinii komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, określa rodzaj zakładu, o którym mowa w art. 200 § 2 lub 3, i przesyła odpis orzeczenia wraz z poleceniem doprowadzenia sprawcy właściwej stacji pogotowia ratunkowego, właściwej jednostce Policji lub właściwemu organowi wojskowemu, a odpis orzeczenia i polecenie przyjęcia - kierownikowi właściwego zakładu.

Wykładnia językowa wymienionego wyżej przepisu prowadzi do wniosku, że dotyczy on sytuacji, gdy środek zabezpieczający ma być zastosowany po raz pierwszy. Po stwierdzeniu zatem wykonalności orzeczenia w przedmiocie środka zabezpieczającego, sąd jest obowiązany zasięgnąć opinii komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, powołanej przez Ministra Zdrowia, w jakiego rodzaju zakładzie karnym ma być umieszczony sprawca, wobec którego orzeczony został środek zabezpieczający określony w art. 94 § 1 k.k. albo w art. 96 § 1 k.k. Artykuł 201 § 2 k.k.w. jednoznacznie obliguje sąd wykonujący orzeczenie o zastosowaniu środka zabezpieczającego do określenia rodzaju zakładu, o którym mowa w art. 200 § 2 lub 3 k.k.w., dopiero po otrzymaniu opinii komisji psychiatrycznej (zob. postanowienie SA w Lublinie z dnia 7 czerwca 2006 r., II AKz w 355/06, KZS 2006, z. 12, poz. 43, LEX nr 277387). Od tej zasady nie ma wyjątków, a jej naruszenie powinno być ocenione jako obraza przepisów postępowania, mogąca mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.). Komisja ma wówczas obowiązek wydania opinii w terminie 21 dni od dnia wpłynięcia wniosku (§ 7 pkt 2 Rozporządzenia).

Odmienne natomiast uregulowana została kwestia z jaką mamy do czynienia w niniejszej sprawie - przenoszenia internowanych do innego zakładu wykonującego środek zabezpieczający. Wówczas to zgodnie z treścią § 13 ust. 1 Rozporządzenia w celu zapewnienia prawidłowego przenoszenia sprawców do innego zakładu wykonującego środek zabezpieczający sąd może zasięgnąć opinii Komisji. W sytuacji gdyby Sąd nie skorzystał z takiej możliwości zwraca się do niej jedynie o propozycję miejsca dalszego wykonywania środka zabezpieczającego. Komisja po otrzymaniu stosownej dokumentacji niezwłocznie, najpóźniej w terminie miesiąca, przesyła sądowi propozycję wraz z jej uzasadnieniem (§13 ust. 2 i 3 Rozporządzenia). Istotnym jest to, że w przypadku stwierdzenia przez biegłych psychiatrów z zakładu, gdzie środek zabezpieczający jest wykonywany, potrzeby przeniesienia internowanego do innego zakładu Komisja spełnia inną funkcję, niż ta przewidziana treścią art. 201 § 2 k.k.w. Ma ona jedynie za zadanie, uwzględniając rejonizację określoną w załącznikach do Rozporządzenia, jak i informacje dotyczące sprawcy wymienione w treści. § 8 Rozporządzenia, wskazać miejsce dalszego wykonywania środka zabezpieczającego. Przy czym jest ona bezwzględnie związana treścią opinii biegłych psychiatrów zakładu w którym przebywa internowany i w żadnym razie nie jest uprawniona do samodzielnego wyboru rodzaju zakładu ze względu na rygor zabezpieczenia.

Warto przy tym zauważyć, że niezależnie jak zostanie nazwany dokument sporządzony przez Komisję Psychiatryczną do spraw Środków Zabezpieczających przy Ministrze Zdrowia, wydany w wyniku realizacji zapytania sądu odnośnie miejsca dalszego wykonywania środka zabezpieczającego, czy to będzie opinia, czy propozycja miejsca dalszego wykonywania tego środka, nie sposób uznać go za opinię sensu stricte, o jakiej mówi art. 193 § 1 i 2 k.p.k., za sporządzenie której przysługuje biegłemu wynagrodzenie.

Przede wszystkim należy podkreślić, że jej sporządzenie, w przypadku zwrócenia się o to przez sąd, jest realizacją ustawowego obowiązku nałożonego na Komisję, a nie "powołaniem" przez sąd do sporządzenia opinii. Natomiast przepis art. 9 ust. 1 dekretu z dnia 26.10.1950 roku o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sadowym (Dz.U. 1950 r., Nr 49, poz.445 z późn. zm.) stanowi jednoznacznie, że wynagrodzenie za wykonaną pracę przysługuje biegłemu (instytucji) powołanemu przez sąd. Jednocześnie sąd występuje do komisji o realizację tego obowiązku, nie mając możliwości wyboru osoby biegłego czy konkretnej instytucji, która ma sporządzić opinię (art. 194 pkt 1 k.p.k.) (patrz. Komentarz do art. 201 k.k.w. K. Postulski, LEX 2012).

Nie można zgodzić się ze skarżącym, że każde wydanie opinii powinno łączyć się z przyznaniem wynagrodzenia za jej sporządzenie. W znowelizowanym w 2011 r. art. 203 § 3 k.k.w. wprost wskazano, że "za sporządzenie opinii określonej w § 1 wynagrodzenie nie przysługuje". Nie sposób zatem stwierdzić, że w każdej sytuacji gdy instytucja, wykazując się niewątpliwie wiadomościami specjalnymi, przedstawi zgodnie z ustawowym obowiązkiem, uzasadnione w sposób wymagany prawem stanowisko, należy się jej za to wynagrodzenie. Co istotne autor Komentarza do Kodeksu Karnego Wykonawczego stwierdza wprost, że jego zdaniem Komisji nie przysługuje wynagrodzenie nawet za sporządzenie opinii, o której mowa w treści art. 201 § 2 k.k.w. (patrz. Komentarz do art. 201 k.k.w. K. Postulski, LEX 2012). Wydaje się zatem, że stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie II AKzw 62/10 straciło na aktualności.

Reasumując, w przekonaniu Sądu Apelacyjnego, Komisja winna była zatem w trybie § 13 ust. 3 Rozporządzenia przesłać propozycję miejsca dalszego wykonywania środka zabezpieczającego wraz z jej uzasadnieniem, za sporządzenie której wynagrodzenie nie przysługuje.

Wobec powyższego, wniosek Komisji Psychiatrycznej do spraw Środków Zabezpieczających przy Ministrze Zdrowia o przyznanie wynagrodzenia za sporządzenie opinii z dnia 24.10.2012 r. jest niezasadny, a stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym postanowieniu zasługuje na akceptację.

Wobec powyższego orzeczono jak na wstępie.

(...)(...)